

Univerzita Tomáše Bati
ve Zlíně

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024/2025

Agáta Muselíková

OBSAH

ÚVOD	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1. KABELKA	10
1.1 HISTORIE KABELEK	11:11
1.1.1 KABELKA JAKO SPOLEČENSKÝ SYMBOL	12
1.2 TYPY KABELEK	13
1.3 MATERIÁLY	14
1.3.1 TYPY MATERIÁLŮ	14
2. UPCYKLING	16
2.1 VÝHODY UPCYKLACE	17
3. RIPSTOP	20
3.1 HISTORIE RIPSTOP TKANINY	21
3.2 DRUHY RIPSTOP TKANINY	22
3.3 VÝHODY RIPSTOP TKANINY	22
4. DENIM	24
4.1 HISTORIE DENIMU	25
4.2 DRUHY DENIMOVÝCH TKANIN	25
5 PARACORD	28
5.1 PŮVOD A HISTORIE	29
5.2 MATERIÁLOVÉ SLOŽENÍ	29
II. PRAKTICKÁ ČÁST	32
6. KONCEPT	34
6.1 INSPIRACE	34
6.1.1 MATERIÁLY POUŽITÉ NA KABELKU	35
6.2 ANALÝZA TRHU	36
6.3 KRITÉRIA NA KABELKU	38
7. ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU	40
7.1 NAVRHOVÁNÍ KABELKY	40
7.1.1 TĚLO	41
7.1.2 POPRUH	43

8. REALIZACE KABELEK	46
8.1 TĚLO KABELKY	46
8.1.1 PŘEDNÍ KAPSA	47
8.1.2 ZADNÍ KAPSA	47
8.1.3 SPODNÍ ČÁST	48
8.1.4 PODŠÍVKA	48
8.1.5 ZIP	49
8.1.6 KOPLETACE	50
8.2 POPRUH KABELKY	51
8.2.1 PEVNÁ ČÁST	51
8.2.2 VYMĚNITELNÝ ČÁST	52
8.3 [RE]BAG	53
9. FINÁLNÍ PRODUKT	56
ZÁVĚR	666
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
SEZNAM OBRÁZKŮ	69
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	71

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je návrh modifikovatelné kabelky, jejíž jednou z hlavních myšlenek je možnost výměny popruhů a celková přizpůsobitelnost uživateli. Kabelky představují nejen praktický doplněk, ale i výraz osobního stylu a identity. Jejich podoba a význam se v průběhu historie vyvíjely ruku v ruce se změnami ve společnosti, módních trendech i technologiích. Právě tento vývoj mě inspiroval k hlubšímu zkoumání toho, jak do návrhu zapojit principy udržitelného designu.

Téma jsem si zvolila také na základě své předchozí zkušenosti se semestrální prací, ve které jsem poprvé experimentovala s netradičními materiály zakoupenými ve stavebninách. Tento projekt mě přivedl k úvaze nad tím, jaký význam může mít materiál v kontextu módy a jak lze recyklované a upcyklované suroviny přetvořit v esteticky i funkčně plnohodnotné produkty.

Koncept bakalářské práce vychází z práce s upcyklovanými textiliemi – konkrétně se jedná o zbytkový ripstop, staré džínové kalhoty a paracord (padákovou šňůru).

Materiály byly zvoleny s ohledem na jejich vlastnosti i vizuální charakter. Cílem bylo nejen navrhnout designově zajímavý doplněk, ale také nabídnout řešení, které bude udržitelné, variabilní a snadno modifikovatelné uživatelem.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se věnuji historii kabelek, jejich funkci a společenskému významu, a dále podrobně analyzuji jednotlivé materiály, které se v práci objevují. Praktická část se zaměřuje na návrhový a vývojový proces – od tvorby konceptu a skicování přes konstrukční řešení až po šití prototypu kabelky s modulárními prvky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. KABELKA

Z hlediska funkčního i designového lze kabelku definovat jako středně velké až větší přenosné zavazadlo, jehož primární účel spočívá v uchovávání a přenášení osobních předmětů, jako jsou peněženka, klíče, mobilní telefon, kosmetické potřeby a další každodenní nezbytnosti. Kabelky bývají zpravidla opatřeny držadly nebo ramenním popruhem, které umožňují jejich pohodlné nošení v ruce či přes rameno.

V běžném jazykovém užívání se pojem kabelka někdy zaměňuje s jinými typy zavazadel, například s peněženkou nebo tzv. tote bag. Z odborného hlediska je však kabelka charakteristická pevnější konstrukcí, promyšleným designem a důrazem na estetickou hodnotu, čímž se odlišuje od jednodušších či výhradně prakticky zaměřených forem tašek.

1.1. HISTORIE KABELEK

Historie kabelek sahá až do starověku, kdy lidé potřebovali přenášet drobné předměty. Původně byly kabelky určeny především mužům – například ve starověkém Egyptě nosili muži tašky uvázané kolem pasu. Tyto první tašky měly výhradně praktickou funkci a vyráběly se z přírodních materiálů, jako byly zvířecí kůže nebo rostlinná vlákna.²

V 16. a 17. století se kvůli změnám v módě kabelky přesunuly pod oděv, zejména u žen. Muži začali používat kapsy, zatímco ženy nosily tzv. podvazkové vaky. Nižší vrstvy a cestující využívali větší tašky přes ramena, které sloužily k přenášení objemnějších předmětů. V 18. století se kvůli užším střihům šatů začaly objevovat první samostatné ženské kabelky – retikuly, nošené na zápěstí.

1.1.1 KABELKA JAKO SYMBOL SPOLEČNOSTI

V 19. století se s rostoucí mobilitou žen a nástupem veřejné dopravy zvýšila potřeba samostatných zavazadel. Kabelky se staly znakem nezávislosti a svobody pohybu. Začaly se vyrábět praktické modely inspirované cestovními kufry, které měly oddělené přihrádky a pevné konstrukce. Tento trend položil základy moderní kabelky.

Ve 20. století pak došlo k výrazné proměně nejen ve velikosti a stylu kabelek, ale také v jejich společenském významu. Kabelky se přizpůsobovaly změnám životního stylu – od větších tašek ve válečných letech až po luxusní modely ve 50. letech, kdy značka Hermès pojmenovala svůj ikonický model po Grace Kelly. V 70. letech se rozšířily pracovní kabelky, reflektující rostoucí počet žen v zaměstnání.

1.2. TYPY KABELEK

Současný trh s kabelkami nabízí široké spektrum stylů a konstrukčních řešení, přičemž jednotlivé typy se liší nejen svým tvarem, ale také funkcí a kontextem využití. Volba konkrétního typu kabelky zpravidla reflektuje jak osobní vkus nositele, tak i charakter dané příležitosti.

Tote bag – Jedná se o prostornou, zpravidla otevřenou tašku obdélníkového tvaru se dvěma paralelními uchy. Díky své kapacitě a jednoduché konstrukci je ideální pro každodenní nošení osobních předmětů, nákupů nebo věcí do práce.

Clutch – Malá kabelka bez ramenního popruhu, určená k nošení v ruce. Typicky se využívá při večerních společenských událostech, kde plní spíše estetickou než praktickou funkci.

Crossbody – Kabelka s dlouhým nastavitelným popruhem, která se nosí diagonálně přes tělo. Tento typ je oblíbený zejména pro svou praktičnost, pohodlné nošení a větší bezpečnost při pohybu ve veřejném prostoru.

Satchel – Strukturovaná kabelka s pevným dnem, horními uchy a často také s přídatným ramenním popruhem. Je spojována s formálním až profesním stylem a nabízí elegantní vzhled při zachování funkčnosti.

Hobo bag – Měkce konstruovaná kabelka ve tvaru půlměsíce, která se přirozeně přizpůsobuje tělu. Díky svému uvolněnému vzhledu je vhodná pro volnočasové a neformální příležitosti.

Batohová kabelka – Hybridní model kombinující prvky klasické kabelky a batohu. Tento typ umožňuje jak nošení na zádech, tak v ruce, a je oblíbený zejména mezi mladšími spotřebitelkami a v městském prostředí.

1.3. MATERIÁLY

Materiály, ze kterých se kabelky vyráběly, se v průběhu 20. století proměňovaly v závislosti na technickém pokroku a módních trendech. Ve 30. a 40. letech dominovalo pevné plátno, pytlovina a voskované textilie. Během války se kvůli nedostatku kůže využívaly alternativní látky – například sláma nebo recyklované textilie.

V druhé polovině 20. století se rozšířilo používání plastů, vinyly a syntetických materiálů. Luxusní značky však i nadále upřednostňovaly kvalitní kůži a exotické materiály. Kabelka tak postupně přestala být pouze praktickým předmětem a stala se významným designovým a statusovým doplňkem.

1.3. TYPY MATERIÁLU

Přírodní kůže – Patří k nejklasičtějším a nejrozšířenějším materiálům používaným při výrobě kabelek. Vyznačuje se vysokou odolností, dlouhou životností a nadčasovým vzhledem, díky čemuž je často volbou pro luxusní produkty.

Plátno (canvas) – Lehký textilní materiál, který je oblíbený zejména u neformálních a volnočasových modelů. Často se kombinuje s koženými prvky pro zvýšení odolnosti.

Syntetické materiály – Mezi ně patří například polyuretan nebo PVC. Jsou cenově dostupné, snadno zpracovatelné a nabízejí širokou škálu barev a struktur. V současné módě jsou hojně využívány pro svou variabilitu a dostupnost.

Exotické kůže – Prémiové materiály, jako je krokodýlí, hadí (např. krajta) nebo pštrosí kůže, bývají používány u vysoce exkluzivních modelů. Tyto materiály jsou vnímány jako symbol luxusu a prestiže, přičemž jejich použití podléhá regulačním omezením z hlediska ochrany ohrožených druhů. Neméně významným aspektem při hodnocení kvality kabelky je řemeslné zpracování. Kvalitní výrobek se vyznačuje precizním šitím, pečlivě vybraným a odolným kovááním (např. zipy, přezky, karabiny) a celkově promyšleným konstrukčním řešením, které zohledňuje jak estetiku, tak praktičnost každodenního používání.

2. UPCYKLING

Upcyklung je v podstatě transformační proces přeměny odpadních materiálů, nechtěných výrobků nebo vedlejších produktů na nové předměty s vyšší hodnotou. Na rozdíl od tradiční recyklace, která často zahrnuje rozklad materiálů na základní složky za účelem vytvoření nových výrobků, se upcyclace zaměřuje na nové využití stávajících předmětů, aniž by se zásadně měnila jejich původní podoba. V oblasti módy zahrnuje upcyclace převzetí již existujících oděvů nebo materiálů a jejich přetvoření v nové kousky.

Cesta upcyclace v módě začíná získáváním vyřazených nebo nepotřebných materiálů. Může se jednat o staré oblečení, zbytky látek nebo i netradiční předměty. Návrháři a řemeslníci pak využijí svou kreativitu a dovednosti, aby tyto materiály přetvořili v nové a jedinečné kousky. Běžně se používají techniky jako patchwork, zdobení a rekonstrukce, jejichž výsledkem jsou upcyclovaný design, které má osobitou a individualizovanou estetiku, což přispívá k půvabu udržitelné módy.

2.1. VÝHODY UPCYKLACE

Snížení množství textilního odpadu: Upcyklace přímo řeší problém textilního odpadu tím, že znovu využívá stávající materiály. Tím se nejen odkloní textil od skládek, ale také se sníží dopad vyřazených oděvů na životní prostředí, což je v módním průmyslu velký problém.

Šetření zdrojů: Využitím již existujících materiálů snižuje upcyklace poptávku po nových zdrojích. To zase snižuje zátěž životního prostředí spojenou s výrobou textilií, barviv a dalších surovin používaných v konvenční módě, a přispívá tak k ochraně přírodních zdrojů.

Podpora kreativity a individuality: Upcyklovaná móda podporuje kreativitu a individuální projev. Každý upcyklovaný kus je jedinečným výtvozem, který odráží dovednosti a vizi návrháře. Tato jedinečnost je v ostrém kontrastu s masovou produkcí rychlé módy a podporuje osobnější a smysluplnější vztah mezi spotřebiteli a jejich oblečením.

Vzdělávání spotřebitelů: Upcyklace slouží jako účinný nástroj pro podporu povědomí spotřebitelů o dopadu jejich módních rozhodnutí na životní prostředí. Výběrem upcyklovaných oděvů se jednotlivci aktivně podílejí na udržitelnějším a odpovědnějším přístupu ke spotřebě módy, což přispívá ke změně spotřebitelského chování.

3. RIPSTOP

Ripstop je technická tkanina známá svou vysokou pevností a odolností proti roztržení. Původně byla vyvinuta pro vojenské účely, zejména během druhé světové války pro výrobu padáků. Dnes se využívá především v outdoorovém vybavení, armádní výstroji či pracovním oblečení.

Charakteristickým rysem ripstopu je speciální konstrukce s výztužnými nitěmi vetkanými v pravidelných intervalech do mřížkového vzoru. Tato struktura zamezuje šíření trhlin a zajišťuje dlouhou životnost materiálu. Díky svým vlastnostem je ripstop oblíbeným materiálem pro technické i funkční aplikace, kde je požadována vysoká mechanická odolnost při zachování nízké hmotnosti.

3.1. HISTORIE RIPSTOP TKANINY

Počátky ripstopové tkaniny sahají do období druhé světové války, kdy bylo nutné řešit vysokou poruchovost hedvábných padáků, které často podléhaly trhání. V reakci na tento problém vyvinula chemická společnost DuPont novou tkaninu s vyztuženou strukturou – ripstop. Tato inovace se osvědčila zejména v oblasti vojenské výstroje a letectví, kde bylo klíčové minimalizovat riziko mechanického selhání materiálu během použití. Další významný posun nastal v 60. letech 20. století, kdy Louis Weiner a Harold Brandt rozpoznali potenciál této tkaniny pro textilní průmysl. Podali žádost o patent a rozšířili využití ripstopu i na výrobu oděvů. V 80. letech pak ripstop pronikl do širšího spektra taktického vybavení, kde se osvědčil díky své mimořádné pevnosti a odolnosti vůči roztržení i v náročných podmínkách.

V současnosti je ripstopová tkanina běžně využívána v celé řadě průmyslových odvětví, zejména při výrobě vojenského, outdoorového a technického oblečení. Její obliba je dána kombinací nízké hmotnosti, vysoké pevnosti a schopnosti zamezit šíření poškození.

3.2. DRUHY RIPSTOP TKANINY

Tkanina může být vyrobena z různých vláken. Běžně se používá nylon a polyester. Tato vlákna jsou ideální díky své pevnosti, odolnosti a lehkosti. Bavlněná ripstopová tkanina, ačkoli je méně běžná, nabízí přírodní a prodyšnou variantu. Spojuje v sobě vlastnost odolnosti proti roztržení s pohodlím a absorpcí vlhkosti bavlny. Ripstop tkanina může být vyrobena také s použitím polypropylenového vlákna. Toto vlákno přispívá k lehkosti tkaniny a její odolnosti vůči vodě, plísni a houbám. Ripstop lze také vyrobit smícháním různých vláken. Například směs nylonu a polyesteru kombinuje pevnost a odolnost nylonu s nemačkovostí a stálobarevností polyesteru.

3.3. VÝHODY RIPSTOP TKANINY

Hlavní výhodou ripstopové tkaniny je její schopnost zamezit šíření trhlin a roztržení, což je klíčové zejména v náročných podmínkách a extrémních situacích. Tato vlastnost ji předurčuje k využití ve vojenské výstroji, u bezpečnostních složek a dalších profesí, kde je spolehlivost a odolnost materiálů zásadní. V případě drobného poškození například během vojenské mise je možné pokračovat v operaci bez ohrožení funkčnosti oděvu, právě díky vyztužené mřížkové struktuře, která zabraňuje dalšímu trhání materiálu.

Navzdory své pevnosti zůstává ripstopová tkanina, zejména v nylonové variantě, lehká a prodyšná. Díky tomu poskytuje uživatelský komfort srovnatelný s běžnými tkaninami, aniž by bylo nutné obětovat mechanickou odolnost. Přirozeně sice není voděodolná, avšak její vlastnosti lze vylepšit aplikací speciálních úprav, jako je laminace nebo impregnace, které zvyšují její odolnost vůči vodě.

4. DENIM

Neboli džínovina patří mezi nejrozšířenější a nejodolnější textilie současnosti. Její původ sahá do 19. století, kdy sloužila především k výrobě pracovních oděvů pro dělníky. Tradičně se vyrábí z bavlny v keprové vazbě a barví se přírodním indigem. V současnosti existuje široká škála druhů džínoviny, které se liší nejen strukturou, ale i povrchovými úpravami, jako je potisk nebo potahování. Tyto úpravy zvyšují jak estetickou hodnotu materiálu, tak jeho funkční vlastnosti.

4.1. HISTORIE DENIMU

Původ džínoviny sahá do 17. století, konkrétně do jižní Francie, kde se vyráběla robustní tkanina známá jako serge de Nîmes (nîmeský kepr). Z tohoto názvu pravděpodobně vznikl anglický termín „denim“. Existují však i jiné teorie, například odvození od tkaniny zvané „Nim“, což přispívá k nejasnostem ohledně přesného původu. Zpočátku byly tyto látky vyráběny z vlny nebo směsi vlny a hedvábí, zatímco dnešní denim je převážně bavlněný. Podobná tkanina se vyskytovala také v italském Janově pod názvem Bleu de Gênes (janovská modř), která sloužila jako odolný materiál pro pracovní oděvy. V 17. století začaly americké textilky vyrábět keprovou tkaninu obdobnou evropskému denimu, avšak s využitím lokálně dostupné bavlny, čímž položily základ pro dnešní podobu džínoviny.

4.2. DRUHY DENIMU

Džínovina existuje v různých variantách, které se liší strukturou, vzhledem i způsobem výroby.

Surový denim (raw nebo dry denim): Jedná se o neopracovanou džínovinu, která neprošla praním ani chemickým zušlechťováním. Vyznačuje se vysokou trvanlivostí a schopností se postupně přizpůsobit tělu nositele, čímž vzniká jedinečná patina a vzory opotřebení. Je vyhledávaný především příznivci autentického vzhledu a individuálního přizpůsobení.

Selvedge denim: Tkanina s tzv. pevným okrajem (self-edge), která se vyrábí na tradičních člunkových stavech. Typickým znakem je výrazný barevný lem (často červený nebo bílý) na vnitřní straně okraje látky. Tento druh džínoviny je ceněn pro svou vysokou kvalitu, trvanlivost a klasický vzhled.

Strečový denim: Obsahuje příměs elastanu či spandexu, což zajišťuje větší pružnost a pohodlí. Umožňuje volnější pohyb při zachování typického vzhledu klasických džín, a je proto vhodný pro každodenní nošení.

Džínovina praná kyselinou (acid-washed): Tento typ se vyznačuje výrazným mramorovým efektem, který vzniká pomocí chemického

ošetření (často za použití chlóru a pemzy). Je typický pro módu 80. let a dnes se používá zejména v rámci vintage a streetwear stylů.

5. PARACORD

Paracord, zkratka pro „parachute cord“ (padákovou šňůru), je lehké a vysoce odolné nylonové lano, které bylo původně vyvinuto pro potřeby vojenských padákových systémů. Díky své více vláknové konstrukci dosahuje vysoké pevnosti při zachování nízké hmotnosti a ohebnosti, což jej činí mimořádně univerzálním materiálem.

Vzhledem k těmto vlastnostem našel paracord uplatnění daleko za hranicemi původního vojenského využití. V současnosti je běžně používán v oblasti outdoorových aktivit, survival vybavení, každodenní výstroje a také v různých řemeslných a designových aplikacích. Je ceněn především pro svou kombinaci pevnosti, pružnosti a odolnosti vůči vnějším vlivům, jako jsou vlhkost, UV záření či mechanické opotřebení.

5.1. PŮVOD A HISTORIE

Paracord byl poprvé vyvinut pro potřeby americké armády během druhé světové války, kde sloužil primárně jako závěsná šňůra pro padákové systémy. Brzy se však ukázalo, že jeho vlastnosti umožňují široké spektrum využití i mimo původní účel. Vojáci jej používali například k upevnění výstroje, konstrukci provizorních přístřešků nebo jako nouzové škrtidlo v polních podmínkách.

Standardní typ šňůry, známý jako „550 cord“ (typ III), získal své označení podle minimální nosnosti 550 liber (přibližně 250 kg). Díky vysoké pevnosti, flexibilitě a odolnosti vůči vnějším vlivům se paracord postupně rozšířil i do civilního prostředí. Dnes je běžnou součástí výbavy pro outdoorové aktivity, přežití v přírodě, každodenní nošení a také populárním materiálem v oblasti ruční výroby a designu.

5.2. MATERIÁLOVÉ SLOŽENÍ

Paracord je nejčastěji vyráběn z nylonu – syntetického materiálu ceněného pro jeho vysokou pevnost, pružnost a odolnost vůči opotřebením. Díky těmto vlastnostem je nylon mimořádně vhodný pro použití v náročných venkovních podmínkách, neboť dobře odolává vlhkosti, UV záření a dalším vlivům prostředí bez výrazné degradace.

Typická konstrukce paracordu zahrnuje opletený vnější plášť (tzv. sheath), který chrání několik samostatných vnitřních pramenů (tzv. core). Právě tyto jádrové prameny jsou hlavním nositelem pevnosti v tahu. U paracordu vojenské kvality (zejména typu III – 550 cord) bývá každý z těchto vnitřních pramenů dále tvořen několika menšími vlákny, což přispívá k celkové pružnosti a odolnosti šňůry.

Tato vícevrstvá konstrukce umožňuje v případě potřeby paracord rozplést a využít jednotlivá vnitřní vlákna například jako improvizované rybářské vlasce, šicí nitě či pro nouzové opravy. Na trhu se však vyskytují i komerční varianty paracordu, které mohou být vyrobeny z polyesteru nebo směsných materiálů.

Tyto materiály sice mohou nabídnout určité výhody (např. nižší nasákavost), avšak obvykle nedosahují stejné pevnosti a mechanické odolnosti jako čistě nylonové verze. Znalost složení materiálu je proto zásadní zejména v situacích, kde je vyžadována maximální spolehlivost a odolnost vůči extrémním podmínkám.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6. KONCEPT

Koncept této bakalářské práce je navrhnout a realizovat originální kabelku vycházející z principů udržitelného designu a upcyklace. Záměrem je vytvořit funkční a esteticky hodnotný doplněk z již nepotřebných či zbytkových materiálů, kterým bude prostřednictvím nového využití navrácen smysl i hodnota. Hlavním prvkem návrhu je myšlenka modularity. Kabelka bude navržena s univerzálním tělem, které umožní snadnou výměnu ramenních popruhů. Tato variabilita poskytne uživateli možnost personalizace kabelky podle aktuální potřeby.

6.1. INSPIRACE

Impulsem k této bakalářské práci byla moje předchozí zkušenost ze semestrálního projektu, během něhož jsem navrhla a vytvořila kabelku z materiálů zakoupených ve stavebninách. Mým cílem tehdy bylo využít netradiční suroviny a reinterpretovat klasický módní doplněk v novém, nečekaném kontextu. Výsledkem byla originální a moderně pojatá kabelka, která ve mně vzbudila hlubší zájem o možnosti využití neobvyklých materiálů v módním designu.

Na tuto zkušenost bych chtěla navázat v rámci bakalářské práce s cílem jít více do hloubky a rozšířit škálu použitých materiálů. Při jejich výběru jsem zohledňovala nejen funkční vlastnosti, ale i osobní kontext a symboliku, kterou pro mě jednotlivé materiály představují.

6.1.1 MATERIÁLY POUŽITÉ NA KABELKU

Jedním z klíčových materiálů se stala ripstop tkanina, která se běžně využívá při výrobě padáků. Tento materiál má pro mě osobní význam, jelikož se vyrábí nedaleko mého bydliště a nachází uplatnění jak ve vojenském, tak i volnočasovém prostředí. Pro účely návrhu jsem využila zbytkové odstřížky této tkaniny, které by jinak zůstaly nevyužity.

Druhým zvoleným materiálem je denim, konkrétně získaný ze starých džínových kalhot. Jedná se o robustní a všestranný materiál, který je snadno dostupný a zároveň nabízí bohatou texturu a výrazný vizuální charakter. Volbou džínoviny reaguji na problém textilního odpadu a přispívám k prodloužení životního cyklu již vyrobených oděvů.

Třetím prvkem návrhu je paracord (padáková šňůra), který bude použit jako hlavní komponent vyměnitelných ramenních popruhů. Svou konstrukcí a původem navazuje na ripstop tkaninu, čímž vytváří materiálovou a významovou kontinuitu v celém návrhu. Paracord je lehký, pevný a vizuálně zajímavý – navíc nabízí široké možnosti pletení a barevných kombinací, což podpoří variabilitu a individualizaci produktu.

Zvolená kombinace materiálů je zároveň záměrně kontrastní: denim je těžký a hutný, zatímco ripstop je lehký a vzdušný. Paracord pak tuto dvojici funkčně i vizuálně doplňuje a propojuje. Vzniká tak kompozice, která propojuje pevnost a lehkost, recyklaci, design a praktičnost.

6.2. ANALÝZA TRHU

V současnosti se lidé více věnují podobnému tématu a vytvářejí produkty z upcyklovaných materiálů. Upcylace se stává stále častěji využívaným přístupem oblasti designu, jako jsou kabelky, batohy nebo peněženky. Tyto produkty se objevují jak na mezinárodní scéně, tak i v rámci lokálních iniciativ a malovýroby v České republice.

Airbō

Projekt dvou českých designérek, které se rozhodly hledat již existující materiál pro výrobu tašek, jehož použitím by nevznikala žádná další ekologická zátěž. Tento „ideální“ materiál objevily ve vyřazených airbazích, které by jinak končily na skládkách. Airbasy jsou vyrobeny z extrémně odolného nylonového vlákna známého pod názvem Cordura, které se vyznačuje vysokou pevností, odolností proti oděru i dlouhou životností. Díky těmto vlastnostem se tento technický textil ukázal jako vhodný pro další zpracování v oblasti módních doplňků, konkrétně tašek a kabelek.

Alexandre Pavão

Brazílský módní návrhář a zakladatel stejnojmenné značky, která se proslavila originálním přístupem k designu kabelek a doplňků. Jeho tvorba je charakteristická využitím netradičních materiálů, jako jsou horolezecké šňůry, mosazné karabiny a výrazné barvy, čímž vytváří nezaměnitelný vizuální styl. Často čerpá inspiraci z brazilské kultury a přírody, což se odráží v organických tvarech a detailech jeho produktů. Ve své práci klade důraz na udržitelnost a recyklaci materiálů, a je tak příkladem toho, jak lze v módním designu propojit estetiku, funkčnost a ekologické principy.

6.3. KRITERIA NA KABELKU

Před samotným návrhem kabelky jsem si stanovila soubor zásadních kritérií, kterých jsem se chtěla držet po celou dobu jejího vytváření. Tato kritéria vycházela z požadavků na funkčnost, estetiku, udržitelnost a originalitu a sloužila jako rámec při výběru vhodných materiálů, konstrukčních řešení i při realizaci samotných prototypů.

1. Udržitelnost

- Kabelka musí být vyrobena převážně z recyklovaných nebo upcyklovaných materiálů
- Minimalizace odpadu při výrobě – efektivní využití materiálů.

2. Funkčnost a praktičnost

- Kabelka musí být vhodná pro každodenní nošení (dostatečná velikost pro osobní věci, uzavírání, kapsy apod.).
- Kabelka bude navržena s vyměnitelnými popruhy, které umožní její přizpůsobení různým situacím nebo stylům nositele (možnost nošení přes rameno i do ruky).

3. Estetická hodnota

- Kabelka by měla být vizuálně zajímavá a reflektovat současné módní trendy.
- Využití kontrastních materiálů (např. strukturovaný denim vs. hladký ripstop) a detailů (např. barevné pletení paracordu).

5. Technické zpracování

- Pevné a kvalitní švy, odolné zapínání a kovové komponenty.
- Ergonomická konstrukce (váha, pohodlné nošení, rozložení hmotnosti).

7. ZPRACOVÁNÍ NÁVRHŮ

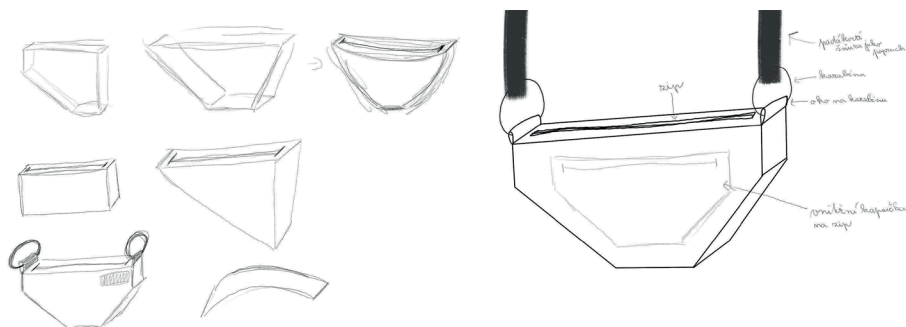
Jak již bylo uvedeno výše, jedním z impulzů k realizaci této bakalářské práce byla má předchozí semestrální práce, v rámci, které jsem se poprvé zabývala návrhem kabelky z netradičních materiálů. Na samotném začátku návrhového procesu jsem se proto vrátila k tomuto projektu, analyzovala jeho silné i slabé stránky a zamýšlela se nad tím, jak jej dále rozvíjet – tentokrát již s využitím nově zvolených materiálů a s hlubším důrazem na principy udržitelného designu.

7.1. NAVRHOVÁNÍ KABELKY

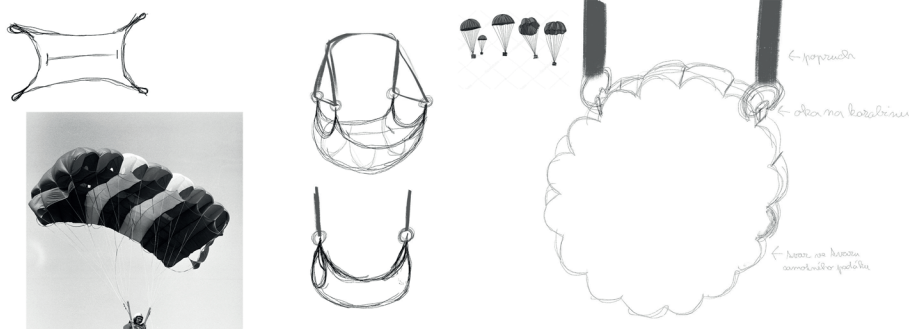
Samotné navrhování a skicování jsem rozdělila do dvou samostatných částí – na tělo kabelky a její popruh. Každé z těchto částí jsem věnovala zvláštní pozornost a čas, abych mohla důkladně promyslet jak funkční, tak estetické aspekty jednotlivých komponentů. Teprve poté, co jsem měla vyřešeny návrhy obou částí samostatně, jsem přistoupila k jejich propojení do finálního celku.

7.1.1 TĚLO

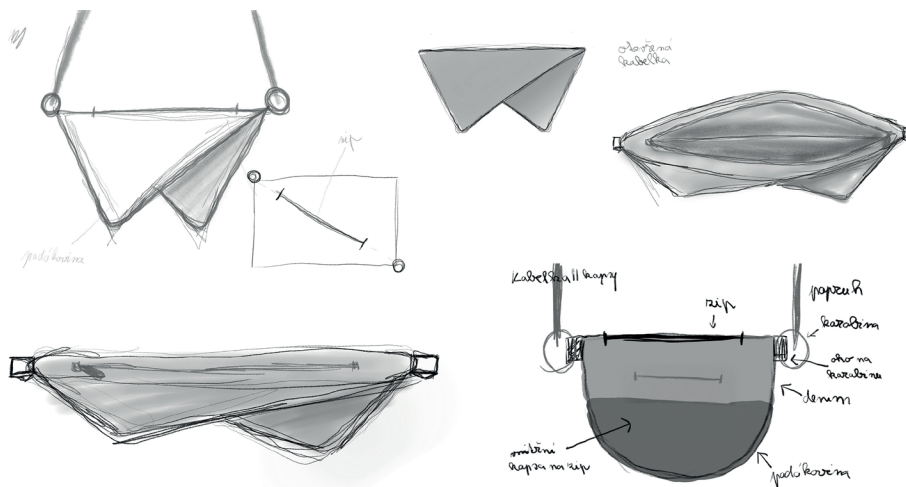
Proces navrhování tvaru těla kabelky vycházel z postupného rozvíjení myšlenek zaznamenaných ve skicách. Prvotní návrh navazoval na semestrální projekt, jehož tvarová inspirace vycházela z geometrie trojúhelníku. Tento základní motiv jsem se rozhodla dále rozpracovat.

V následujících skicách jsem se inspirovala přímo tvary padáků, jejich klenutím a napětím tkaniny. Cílem bylo, aby tělo kabelky svým vzhledem evokovalo padák nejen materiálově (použitím ripstopu), ale i formálně. Tento přístup přirozeně vedl k hledání oblých linií a měkčích konstrukcí.

Dalším krokem bylo abstrahování tvaru do jednodušší podoby. V jedné z variant jsem navrhla základní obdélníkový tvar, který se diagonálně překlápěl v polovině. Tímto skladem vznikly dvě vnější kapsy, které nebyly pouze vizuálním prvkem, ale zároveň zvyšovaly praktičnost návrhu. Tento systém uložení jsem zachovala i v dalších fázích a stal se součástí finálního prototypu.

Po fázi skicování jsem přistoupila k šití prvních zkušebních prototypů, které mi umožnily ověřit funkčnost jednotlivých tvarových řešení. V této fázi jsem experimentovala také s kruhovým půdorysem, který však nepřinášel požadovanou stabilitu. Z této formy jsem postupně dospěla ke prodloužené elipse, která představuje kompromis mezi jednoduchostí konstrukce, stabilitou a vizuální dynamikou. Tento tvar jsem nakonec zvolila jako základ pro finální návrh těla kabelky.

7.1.2 POPRUCH

Od samého počátku návrhového procesu jsem měla jasnou představu, že popruh kabelky bude vytvořen z padákové šňůry (paracordu), která nejen materiálově navazuje na ripstopovou tkaninu použitou na tělo kabelky, ale zároveň nabízí široké možnosti vizuální i funkční variace. V úvodní fázi jsem se věnovala hledání různých návodů a technik uzlování, přičemž jsem experimentovala s několika typy pletených vzorů. Cílem bylo zvolit takový způsob zpracování, který bude nejen esteticky zajímavý, ale i dostatečně pevný, pohodlný na nošení a technicky proveditelný.

Součástí návrhu popruhu byla i myšlenka jednoduché manipulace – tedy aby byl popruh snadno odnímatelný a vyměnitelný. Uživatel by si tak mohl sám určit jeho délku, způsob upevnění i styl nošení kabelky (přes rameno, crossbody apod.). Tento přístup navazuje na koncept modularity, který je jedním z hlavních principů návrhu celé kabelky.

V počátečních prototypech jsem pracovala s jednoduchými očky z denimu umístěnými na horní části kabelky v blízkosti zipu. Tato konstrukce však neumožňovala dostatečně pohodlné upevnění a manipulaci s popruhem. Proto jsem přistoupila k úpravě tohoto řešení: denimová očka byla nahrazena dvěma pásky – jedním delším a jedním kratším – zakončenými průchozími druky. Tyto druky umožňují pevné spojení s karabinami, které drží konce pleteného paracordového popruhu. Tento systém zajišťuje snadnou výměnu a zároveň bezpečné a spolehlivé uchycení.

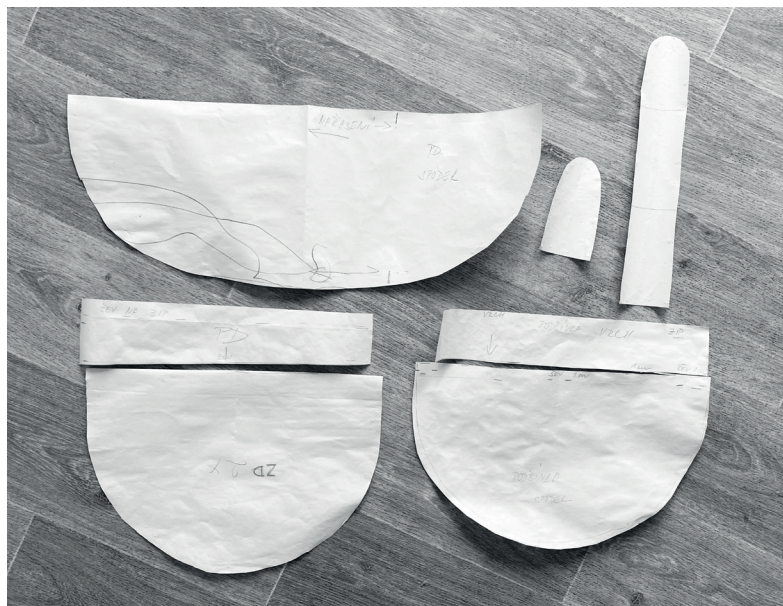

8. REALIZACE KABELEK

Po fázi návrhu a stanovení finálního tvaru kabelky přechází proces realizace, která zahrnuje zpracování materiálu, stanovení přesných rozměrů a detailní řešení konstrukčních prvků. Mezi které patří volba vhodného zipu, výběr podšívky, způsob jejího zpracování a další technické detaily, které ovlivňují funkčnost produktu.

8.1. TĚLO KABELKY

Nejprve jsem vytvořila střih jednotlivých částí, které jsem následně přenesla na zvolené recyklované materiály – konkrétně na části starších kalhot a padákovinu. Každá kabelka je zhotovena přibližně z jedné poloviny větších pánských kalhot. Tímto způsobem je možné z jednoho kusu oděvu vytvořit dvě kabelky. U všech střihových dílů byl započítán technologický přídavek na šev o šířce 10 mm.

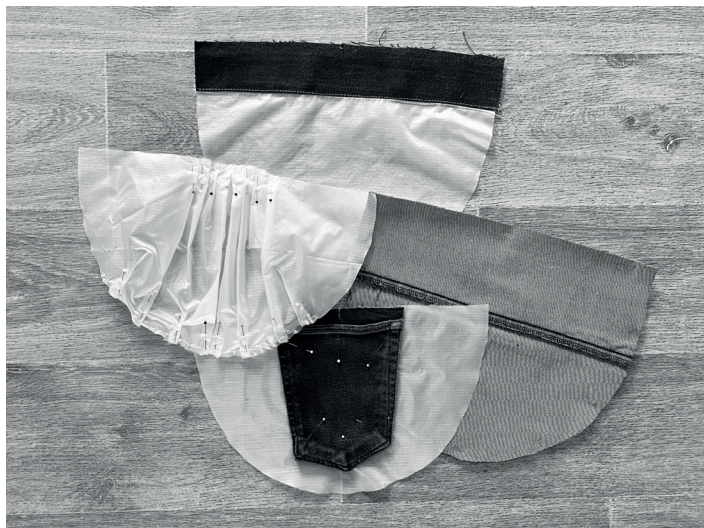
Tělo kabelky jsem rozdělila na tři základní části: přední kapsu, zadní kapsu a podšívku.

8.1.1. PŘEDNÍ KAPSA

Přední kapsa je zhotovena ve tvaru protáhlé poloviny elipsy a slouží jako výrazný vizuální prvek. Je ozvláštněna našasením padákoviny, která dodává kabelce objem a texturu. Tento řasený díl má rozměry přibližně 560 × 210 mm. Nařasený materiál je našitý na šev vystřižený z nohavic kalhot, který byl ponechán viditelný a využit jako dekorativní i konstrukční prvek. Který je z jedné strany široký 75 mm a z druhé strany 60 mm, s jednotnou délkou 350 mm.

8.1.2. ZADNÍ KAPSA

Zadní část kabelky tvoří celistvý kus džínoviny bez dekorativního řasení. Tento díl má rozměry 350 × 265 mm a slouží k zajištění stabilní konstrukce výrobku. Do jeho vnitřní strany – konkrétně na podšívku – byla přišita také vnitřní kapsa, která pochází z původních kalhot (zadní kapsa) a byla recyklována jako praktický úložný prostor uvnitř kabelky.

8.1.3. SPODNÍ ČÁST

Spodní část kabelky je tvořena pruhem padákoviny, který kopíruje celkový tvar elipsy a táhne se po celé její délce. Aby se materiál mohl přirozeněji ohýbat, byl ve středové části vytvořen technický šev, který zajišťuje lepší tvarování a stabilitu spodního okraje kabelky při nošení.

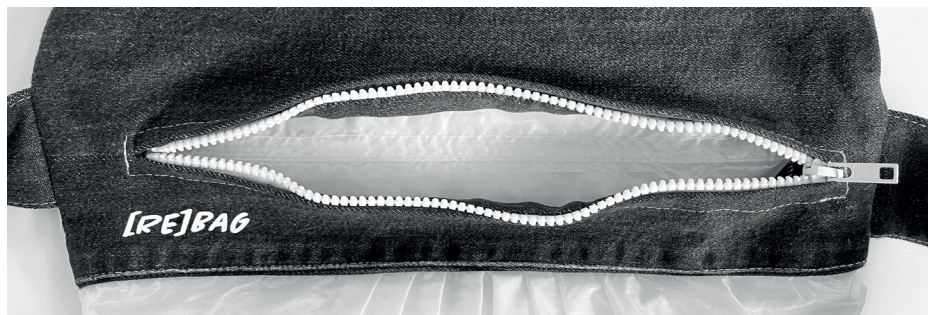
8.1.4. PODŠÍVKA

Podšívka je zhotovena z padákoviny v kombinaci s denimem. Hlavní část podšívky měří přibližně 350 × 210 mm a je doplněna o pruh džínoviny o rozměrech 350 × 60 mm. Tento pruh je přišit ručně k zipové části kabelky a zároveň tvoří vnitřní výztuhu horního okraje. Podšívka zároveň kryje veškeré vnitřní švy.

8.1.5. ZIP

Zip o délce 250 mm je umístěn do horní části kabelky a všit pomocí tzv. sendvičové techniky, kdy je zip vložen mezi vrchní látku a podšívku. Výsledný vzhled je tak čistý a precizní, zip zároveň dobře drží svou pozici a umožňuje bezproblémové otevírání a zavírání. Při šití byl použit rovnosteh a následné obšití cikcak stehem, čímž se zamezilo třepení okrajů a zvýšila se životnost kabelky.

8.1.6. KOMPLETACE

Kompletace probíhala v přesně stanoveném pořadí – od sešití hlavních dílů přes vsazení podšívky až po ruční došívání detailních částí, jako je přichycení vnitřní kapsy a dokončení zipu. Poslední fází bylo začistění všech švů, kontrola symetrie a test funkčnosti jednotlivých prvků.

8.2. POPRUH KABELKY

Popruh jsem navrhla jako modulární, sestávající ze dvou částí – jedna je pevně přišita k tělu kabelky, druhá je vyměnitelná a k tašce se připevňuje pomocí kruhových karabin. Tento systém umožňuje uživateli snadno měnit délku popruhu podle potřeby, stylu nošení nebo estetických preferencí.

8.2.1. PEVNÁ ČÁST

Pevná část popruhu je vyrobená z denimu a skládá se ze dvou pásků o rozměrech 115 × 60 mm a 60 × 190 mm. Oba pásy mají na jednom konci zakulacené zakončení a jsou opatřeny kovovými průchodkami o průměru 18 mm, které zajišťují mechanické zpevnění namáhané části. Denimové díly jsou pevně přišity k tělu kabelky, čímž vytvářejí stabilní a nosné uchycení pro připnutí vyměnitelného popruhu pomocí kruhových karabin.

8.2.1. VYMĚNITELNÁ ČÁST

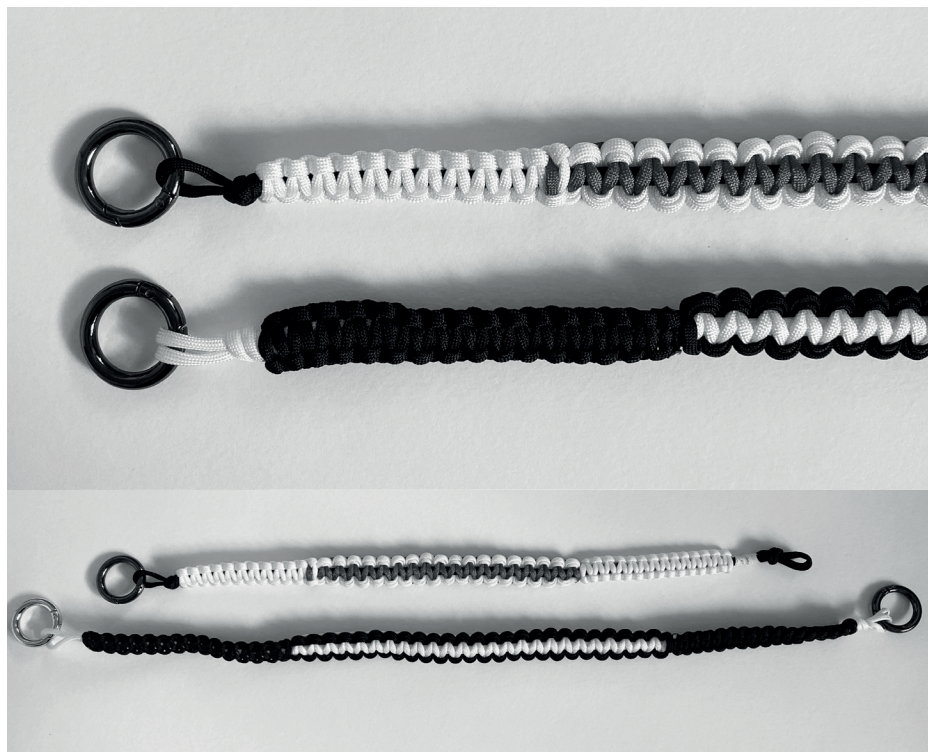
Vyměnitelná část popruhu je vyrobena z padákových šňůr o průměru 4 mm v různých barvách, což dodává produktu výrazný a individualizovaný charakter. Každý konec je uchycen ke kovové kruhové karabině o průměru 35 mm, která se jednoduše připíná k drukové části na kabelce. Popruh je ručně pleten ve dvou různých technik cobra knot (kobra uzel).

Aby byl popruh co nejvíce variabilní, vytvořila jsem tři různé délky vyměnitelných verzí:

Malá délka: cca 200 mm – vhodná pro nošení v ruce nebo na zápěstí.

Střední délka: cca 500 mm – určená pro nošení na rameni.

Velká délka: cca 700 mm – umožňuje nošení přes tělo (crossbody styl).

8.3. [RE]BAG

Součástí finálního designu kabelky je i její obrandování. Na přední denimovou kapsu, v oblasti u zipu, jsem nažehlila logo značky [RE]BAG v bílé barvě. Volba světlého odstínu loga nebyla náhodná – kontrastní bílá zajišťuje dobrou čitelnost a zřetelnost na tmavším denimovém podkladu, čímž se logo stává přirozeným, ale výrazným vizuálním prvkem celého produktu.

Použitím loga jsem nejen podpořila vizuální identitu značky, ale také posílila komunikaci hlavní myšlenky projektu. Název [RE]BAG v sobě nese význam recyklace a znovuvyužití, což přesně odráží přístup, jakým byla kabelka navržena i vyrobena. Brandování formou nažehlovacího loga navíc umožňuje jednoduchou aplikaci i na další produkty, čímž se otevírá prostor pro budování ucelené vizuální linie značky do budoucna.

9. FINÁLNÍ PRODUKT

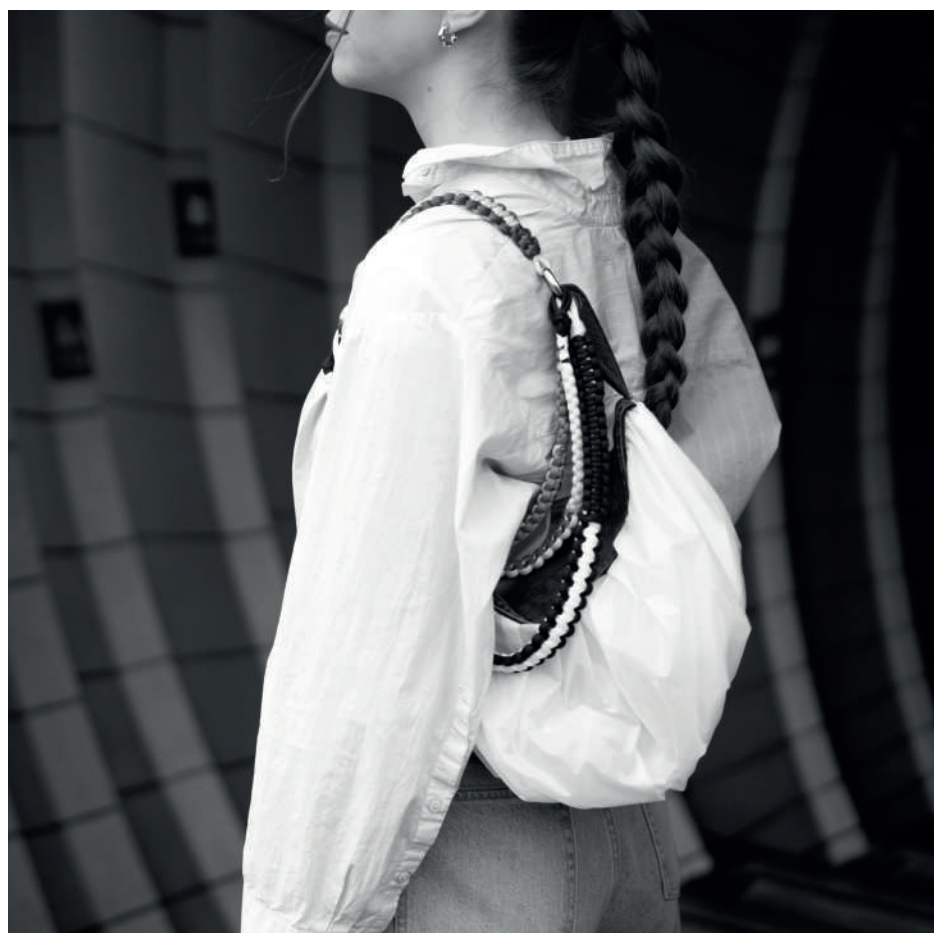
[RE]BAG je kolekce kabelek, které propojují funkční design, udržitelnost a individuální přístup k nošení. Každá kabelka je navržena jako modulární celek, jenž uživateli umožňuje přizpůsobit způsob nošení pomocí vyměnitelných popruhů různých délek a barev.

Tělo kabelky je vyrobeno z upcyklovaných materiálů, především z denimu získaného ze starých kalhot (na jednu kabelku je využita přibližně jejich polovina) a z ripstopové tkaniny, původně určené pro výrobu padáků, která byla získána jako nevyužitý zbytkový materiál.

Popruhový systém se skládá ze dvou částí: pevně přišitých pásek z denimu s kovovými průchodkami a vyměnitelných popruhů z padákových šňůr. Ty jsou dostupné ve třech délkách (200 mm, 500 mm, 700 mm), což umožňuje kabelku nosit v ruce, přes rameno nebo jako crossbody.

ZÁVĚR

Cílem mojí bakalářské práce bylo navrhnout a realizovat kolekci modulárních kabelek. Projekt propojuje funkční textilní design, estetické zpracování a principy upcyklace, přičemž klade důraz na praktičnost a variabilitu.

Během práce jsem využila své dosavadní znalosti z oblasti textilního řemesla, konstrukce výrobků i technologických postupů. Výsledný produkt je zhotoven převážně z recyklovaných textilií – starého denimu a ripstopové padákoviny – což podtrhuje jeho ekologický rozměr. Kabelky jsou doplněny o vyměnitelné popruhy různých délek, které uživateli umožňují přizpůsobit způsob nošení podle individuálních potřeb.

Tento projekt mi umožnil rozšířit technologické dovednosti, prohloubit praktické zkušenosti s upcyklovanými materiály a rozvíjet schopnost samostatně realizovat návrh produktu od prvotního konceptu až po finální výrobek.

Věřím, že moje bakalářská práce naplnila stanovené cíle a dokládá mé znalosti, schopnosti i osobní přístup k tvorbě v rámci studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURI

OHANIAN, Ara. 2025. What is Handbag? – Fashion Terms Explained [online]. Fazbuy, 1. dubna 2025 [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://fazbuy.com/blogs/fashion-terms/what-is-handbag-fashion-terms-explained>

ZUROVAC, Maja. 2024. A Brief History of the Handbag [online]. Maiook, 6. února 2024 [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://www.maiook.com/blogs/journal/history-of-bags>

LOS ANGELES COUNTY MUSEUM OF ART. Man's Purse, 14th Century [online]. Public domain. Wikimedia Commons. [cit. 2025-05-20]. Dostupné z: <https://www.maiook.com/blogs/journal/history-of-bags>

Amsterdam Museum. Reticule [online]. CC0, via Wikimedia Commons. [cit. 2025-05-22]. Dostupné z: <https://www.maiook.com/blogs/journal/history-of-bags>

RECOVO. 2024. What Is Upcycling? The Next Step In Sustainable Fashion [online]. [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://recovo.co/en/blog/article/what-is-upcycling-the-next-step-in-sustainable-fashion>

MATHEWS, Donovan. 2023. Ripstop Fabric – Everything You Need To Know [online]. Bryden Apparel, 9. července 2023 [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://brydenapparel.com/ripstop-fabric/>

5.11 TACTICAL. 2022. What is Ripstop Fabric? [online]. 5.11 Tactical, 19. prosince 2022 [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://www.511tactical.com/community/what-is-ripstop-fabric/>

Marsjev.cz. Osobní výsadek padák OVP-12 SL-1 [online]. [cit. datum přístupu].
Dostupné z: <https://www.marsjev.cz/ovp-12-sl-1>

HOLZER, Alessandra. 2024. What is Denim? All about Denim [online]. Sumissura, [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://www.sumissura.com/en/blog/what-is-denim>

NEMTCEV, Aleks. 2024. Paracord: The Ultimate Guide (Types, Sizes, Uses, Care & More) [online]. Noblie Custom Knives, 11. října 2024 [cit. 16. května 2025]. Dostupné z: <https://nobliecustomknives.com/paracord-the-ultimate-guide-types-sizes-uses-care/>

AIRBO BAGS. X-body pack PINK/STITCHING [online]. 2024 [cit. 2025-05-20]. Dostupné z: <https://www.airbobags.com/x-body-pack-pink-stitching/>

ALEXANDRE PAVÃO. Gigas Pirarucu Shoulder Bag – Orange [online]. ©2025 [cit. 2025-05-20]. Dostupné z: <https://www.alexandrepaoglobal.com/product-page/gigas-pirarucu-shoulder-bag-orange>

SEZNAM OBRÁZKŮ

obrázek 1 Pánská kabelka ze 14. století	11
obrázek 2 Reticule – malá dámská kabelka	11
obrázek 3 Padákovina	20
obrázek 4 Osobní výsadkový padák OVP-12 SL-1	21
obrázek 5 Denim	24
obrázek 6 Padákové šnůry	28
obrázek 7 Semestrální práce	34
obrázek 8 X-body pack PINK/STITCHING	36
obrázek 9 Gigas Pirarucu Shoulder Bag – Orange	37
obrázek 10 Skici	41
obrázek 11 Skici 2	41
obrázek 12 Skici 3	42
obrázek 13 Prototypy 1	42
obrázek 14 Prototypy 2	43
obrázek 15 Zkoušky uzlů	43
obrázek 16 Zkouška popruhu	44
obrázek 17 Zkouška popruhu 2	44
obrázek 18 Střihy	46
obrázek 19 Přední, zadní kapsa	47
obrázek 20 Přední, zadní kapsa 2	48
obrázek 21 Zip	49
obrázek 22 Popruh	51
obrázek 23 Zamotání popruhu	52
obrázek 24 Různá délka popruhu	52
obrázek 25 Nažehlené logo	53
obrázek 26 Kabelka	58
obrázek 27 Kabelka 2	59
obrázek 28 Kabelka 3	60
obrázek 29 Kabelka 4	61
obrázek 30 Kabelka 5	62
obrázek 31 Kabelka 6	63

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

Atd.

Tzv.

mm

A tak dále

Takzvaně

milimetry

